

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра зовнішньоекономічної діяльності

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**
(на прикладі сільськогосподарського машинобудування)

Виконав: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи _____ 4Мзд _____
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньо-професійної програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

_____ Болгар А.Р.

(прізвище та ініціали)

Керівник : _____ Огородник Р.П.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота освітнього рівня «бакалавр» на тему «Удосконалення організації зовнішньоекономічної діяльності промислових підприємств в умовах цифровізації (на прикладі сільськогосподарського машинобудування)» містить 74 сторінки, 12 таблиць, 14 рисунків. Перелік посилань нараховує 83 найменування.

Метою дослідження є: дослідження теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо управління зовнішньоекономічною діяльністю машинобудівних підприємств за впливу цифровізації.

Об'єктом дослідження є: процес управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Предметом дослідження є: теоретико-методичні та практичні аспекти управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств сільськогосподарського машинобудування під впливом цифровізації.

У роботі для досягнення поставленої мети було використано такі **методи дослідження**: прогнозування обсягів реалізації продукції при аналізі господарської (у тому числі і зовнішньоекономічної діяльності), теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), табличний, графічний. Було застосовано статистичні методи дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналіз.

Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в діяльності підприємств в повоєнному відновленні сільськогосподарського машинобудування в умовах цифровізації.

Можливими напрямками продовження досліджень можуть бути інноваційні стратегії у іноземному інвестуванні підприємств машинобудівної галузі.

Ключові слова: управління, цифровізування, управління, планування, зовнішньоекономічна діяльність, сільськогосподарське машинобудування, інноваційний продукт, маркетинг, результативність, стратегія, військовий період.

ABSTRACT

The bachelors project on the topic thesis «Improvement of the organisation of foreign economic activity of industrial enterprises in the context of digitalisation (the case of agricultural engineering)» contains 74 pages, 12 tables, 14 figures. The list of references includes 83 names.

The aim of the project is to study theoretical and methodological provisions and develop practical recommendations for managing the foreign economic activity of machine-building enterprises under the influence of digitalization.

The research object is: the process of managing foreign economic activity.

The subject of the study theoretical, methodological and practical aspects of managing the foreign economic activity of agricultural machinery enterprises under the influence of digitalization.

The project used the following **methods**: forecasting sales of products in the analysis of business (including foreign trade activities), theoretical (analysis, classification, generalization), spreadsheet, graphic. Statistical methods of numerical data was used: vertical (structure indicators) and horizontal (dynamic performance) analysis.

Conclusions and recommendations of work can be concretely implemented in the activities of enterprises in the post-war restored agricultural engineering in the conditions of digitalization.

The possible areas of further research can be the innovative strategies in foreign investment of enterprises in the machine-building industry.

Keywords: management, digitalization, management, planning, foreign economic activity, agricultural engineering, innovative product, marketing, effectiveness, strategy, wartime.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	10
1.1. Вплив розвитку високотехнологічного бізнесу на зовнішньоекономічну діяльність	10
1.2. Управління бізнес-процесами (BPM) підприємства в умовах цифрової трансформації зовнішньоекономічної діяльності	19
1.3. Характеристика впливу цифровізації на регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	32
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЄЮ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИХ ПІДПРИЄМСТВ	43
2.1. Аналіз динаміки і тенденцій розвитку сільськогосподарського машинобудування України	43
2.2. Аналіз факторів макросередовища зовнішньоекономічної діяльності галузі сільськогосподарського машинобудування	53
2.3. Шляхи підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах цифровізації	65
Висновки до розділу 2.....	70
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах проблема пошуку шляхів підвищення та забезпечення ефективності роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування набуває особливої актуальності, стає одним із пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної економіки. Оскільки ця галузь є потенційним джерелом розвитку аграрного сектору економіки, вона відіграє надзвичайно важливу роль в економічному й соціальному становленні держави. Останнім часом більша питома вага у ВВП країни припадає на продукцію АПК, тому подальший розвиток цього сектору економіки стимулюватиме перехід країни до виробництва високотехнологічної продукції, якою є основна частка сільськогосподарського машинобудування.

Активізування, відновлення та піднесення за умов воєнного стану українських підприємств передбачає зокрема розвиток їх зовнішньоекономічної діяльності. Адже участь вітчизняних підприємств у зовнішньоекономічній діяльності визначає не лише рівень їх конкурентоспроможності, а й впливає на рівень конкурентоспроможності економіки України. Саме розвиток зовнішньоекономічної діяльності країни виступає важливою умовою її економічного росту та участі у процесах інтегрування.

Водночас, окремі методологічні, науково-практичні аспекти гармонійного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств саме в умовах війни та післявоєнний період та вплив на нього цифровізування потребують детальнішого дослідження.

Теоретико-методологічні дослідження проблематики цифровізування, його впливу на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств належать таким вченим як: Башлай С., Войнаренко М., В'юнник О., Гавловська Н., Гавриленко Н., Гамова І., Горошко Ю., Жук О., Завербний А., Залізна Л., Зарецька Л., Ільченко М., Котелевець Д., Котельникова Ю., Кримчак Л.,

Кулініч О., Левченко О., Лісовський І., Мельник О., Передало Х., Пешко М., Рудніченко Є., Сандул Я., Сулова Т., Тарасенко І., Федоренко Н., Ядуха С., Яремко І. та ін.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо управління зовнішньоекономічною діяльністю машинобудівних підприємств за впливу цифровізації.

Із мети дослідження випливають такі **завдання**:

– визначити вплив розвитку високотехнологічного бізнесу на зовнішньоекономічну діяльність;

– дослідити управління бізнес-процесами підприємства в умовах цифрової трансформації зовнішньоекономічної діяльності;

– охарактеризувати вплив цифровізації на регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні;

– дослідити динаміку і тенденції розвитку сільськогосподарського машинобудування України;

– провести аналіз факторів макросередовища зовнішньоекономічної діяльності галузі сільськогосподарського машинобудування;

– визначити шляхи підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах цифровізації.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств сільськогосподарського машинобудування під впливом цифровізації.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й виконання завдань у роботі використано низку загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: методи індукції та дедукції – для розгляду понять «цифровізація» та «управління зовнішньоекономічною діяльністю»; спостереження й узагальнення – для визначення місця України на світовому ринку

сільськогосподарського машинобудування; статистичний та графічний методи – для аналізу позиції підприємств галузі у національній економіці, причинно-наслідковий метод і метод експертної оцінки; методи системно-структурного аналізу.

Практична значущість. Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в повоєнному відновленні сільськогосподарського машинобудування в умовах цифровізації.

Апробація результатів роботи. Основні практичні результати дослідження доповідались на: XIX Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України» із тезами: «Аналіз факторів макросередовища зовнішньоекономічної діяльності галузі сільськогосподарського машинобудування».

Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків; містить 74 сторінки тексту, 14 рисунків, 12 таблиць. Список джерел налічує 83 найменувань джерел.